

2023 HEDEFİNİ ÇOKTAN AŞTIK!

Bursa Eczacı Odası Yönetim Kurulu Başkanı Okan Şahin, "Sağlık Bakanlığı'mızın 2023 yılı toplam eczacı ihtiyacı rakamlarına bakıyoruz; 33 bin. Bu rakama kamu, özel tümü dâhildir. Şu anki eczacı sayısına bakıyoruz; 43 bin. Yani eczacı sayısında 2023 hedeflerini 2021 yılında geçmiş haldeyiz" dedi.

Ülke genelinde birçok meslek gibi giderek artan sayılarıyla gündeme gelen mesleklerden biri de eczacılık. Bilhassa eczanelerin birer market gibi çalıştığı, 'parayı al ilacı ver' mekanizmasına dönüştüğüne yönelik düşünceler yankı buluyor. Uzmanlığı göz ardı eden ve ticaret odaklı örnekler de bu algı ve düşünceleri pekiştiriyor. Ayrıca ülke genelinde artan eczacılık fakültelerinin bir sonucu olarak her yıl piyasaya giren binlerce mezun da belirsiz bir gelecek bekliyor.

Mahalle bakkallarını bitiren sistem günün birinde mahalle eczacılığını da bitirir mi bilinmez ama bugün kısa vadede konuşulması ve çözülmesi gereken sorunlar var. Hem eczacılık üzerine yapılan tartışmalar hem de onların sorunlarına ilişkin merak ettiklerimizi, Bursa Eczacı Odası Yönetim Kurulu Başkanı Okan Şahin'e sorduk...

■ Eczacılık neden önemlidir? Bu mesleğe neden ihtiyaç vardır?

Eczaneler halkın en kolay ulaşabileceği, en yakın sağlık kuruluşlarıdır. Çoğu kişi doktora ulaşamadığı yer de dahi eczaneye ulaşarak danışmanlık hizmeti alır. Bugün Türkiye'nin en ücra köşelerinde dahi 7/24 halk sağlığı için hizmet veren bir meslektir ve doktor dahi olmayan bölgelerde eczanelerimiz vardır ve sağlık hizmetini vermeye devam etmektedir. Eczacı, hastanın şikâyetleri ile ilgili karşındakileri yardımcı olmak için bilgi ve tecrübesini karşındakile paylaşır. Hastalığa doktor tanı koyar, eczacı ise hekimin yazdığı ilacı hastaya en doğru şekilde hastanın du-

rumunu da değerlendirerek tarif ederek tedavi olmasını sağlar. Yurtdışında ilaca bağlı ölümlerin çoğu bilinçsiz ve yanlış ilaç kullanımına bağlıdır. Eczacılar olmazsa bu sayı daha da artacaktır.

■ Salgın, Bursa'da eczacıları nasıl etkiledi?

Salgın her meslek grubunu olduğu gibi eczacılarımızı da etkiledi. Bursa'da kovid-19'a yakalanan birçok eczacımız oldu. Aşılama sonrası bu sayı ciddi anlamda düşmüş durumdadır. Kaybettiğimiz de maalesef bir eczacımız oldu. Oda olarak kovid-19 süreci boyunca eczanelerimize dezenfeksiyon, maske, gözlük gibi desteklerin yanı sıra maddi desteklerde de bulunarak eczacılarımızın bu süreci en rahat şekilde atlatalmalarına yardımcı olmaya çalıştık. Tabii ki halkımızın ilk danıştıkları yerler eczaneler olduğu için hâlâ risk sıralamasında en başta gelen meslek grubuyuz. Halkımız semptomları birbirine çok benzeyen Kovid-19 ve grip ile ilgili ilk başta eczanelere geldikleri için ayrıca tanı konmuş kişilerde bazen tanı konulduktan sonra ilaçlarını almak için mecburen eczanelere geleceğinden risk altında çalışmaktayız.

■ İlaç fiyat kararnameyle ilgili beklentiniz nedir? Mevcut şartlarda kar-maliyet denklemi hakkında bilgi verir misiniz?

Eczacı karlılıkları, Sağlık Bakanlığı'na hazırlanan İlaç Fiyat Kararnamesi'nde, ilaç fiyatı arttıkça düşen bir sistem ile belirleniyor. Bu ilaç fiyat kararnameyi ilk olarak 2004 yılında hazırlandı ve 2010 yılında baremlerde değişiklik olmadan karlılık oranlarında iyileştirmeler yapıldı. Ve bugün 2004 yılında belirlenen baremler ile maalesef işleyiş devam etmekte. Bizim buradaki talebimiz ülkemizde giderek artan gider kalemleri sebebiyle eczanelerimizin birçoğunun gelirleri artık giderlerini dahi zor karşılar bir noktaya geldi. Bu sebeple de 2004 yılında duyurulan baremlerin günümüz koşullarına uygun hale güncellenmesidir. Bunu devletimizin yetkililiklerine açıkladığımızda zaten kendileri de bizlere hak veriyor. Ancak maalesef hâlâ gerekli

düzenleme yapılmadı.

■ Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) politikalarına bakışınız nedir?

Biz her zaman şunu savunduk; bizim talebimiz iyileştiren bir tedavi anlayışı değil, tam tersine bu hastalıklar oluşmadan önce koruyucu olan bir sağlık sistemi anlayışının oluşması. Maalesef SGK ile belki de anlaşılmadığımız en önemli nokta bu. Bugün koruyucu bir sağlık sistemi anlayışında bizler SGK'nın giderlerinin çok daha verimli kullanılabileceğini ve düşeceğini düşünüyoruz.

■ Eczane sayılarının artması, bir ihtiyaçtan mı kaynaklanıyor? Maliyetler yüksek ve karlar düşüğe neden eczane sayıları artıyor? Eczacılık fakülteleri sayısının ve mezunların artması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Eczane sayılarının artması, üniversitelerden mezun olanların artmasıyla doğru orantılıdır maalesef. Ben, Eczacılık Fakültesine girdiğimde 9 eczacılık fakültesi vardı ve yıllık mezun sayısı 600-700 civarıydı, bugün eczacılık fakültesi sayısı 58 oldu ve yıllık mezun sayısı 3 bin 500'ü buldu. Bugün Ülkemizde toplam 28 bin eczane var ve her yıl yeni 3 bin 500 mezun çıkıyor. Tabii bu genç meslektaşlarımız mesleği eskisi gibi sanıp eczane açmaya çalışıyorlar ancak maalesef birçoğu bir süre sonra eczanelerini kapatıp kamu da veya özel şirketlerde başka bir işe başlıyor. Daha geriye gidip Devlet Planlama Teşkilatı'mızın ve Sağlık Bakanlığı'mızın 2023 yılı tüm eczacı ihtiyacı rakamlarına bakıyoruz 33 bin eczacı. Bu rakama kamu, özel tümü dâhildir. Şu anki eczacı sayısına bakıyoruz, 43 bin eczacı zaten ülkemizde var. Yani eczacı sayısında 2023 hedeflerini zaten 2021 yılında geçmiş haldeyiz.

■ Bazı eczanelerde kozmetik ürün ağırlığının her geçen gün artmasını, cilt bakım ve güzellik merkezi gibi hizmet vermesini nasıl yorumlarsınız?

Kozmetik de eczacılığın bir dalıdır. Bizler üniversiteden okurken kozmetoloji dersini de alarak mezun olmuştuk. Aslında bu konularda ilk danışılması, doğru bilgi edinilmesi gereken yerler eczaneler iken maalesef farklı yerlerden alınan bilgiler ile

halkımız istediği sonucu alamamaktadır. Düşen eczacı karlılıklarına ve birçok eczanenin artık gelirlerinin giderlerini karşılamamasına bağlı olarak eczacılarımız eğitimini aldığı dal olan kozmetik ürünlere yönelerek ekonomisine katkı sağlamaya çalışmaktadırlar.

■ Gıda takviyeleri, vitaminler ve besleyici olduğu iddia edilen ürünlerle ilgili bir tespitiniz var mı?

Aslına bakarsanız bunların hepsi birer ilaçtır. Daha birkaç yıl öncesine kadar ilaç ruhsatı bulunan ürünlerin sırf reklam yapabilmek uğruna Gıda Takviyesi adı altına ruhsat aldığına şahit olduk. Bu ürünlerin kesinlikle Sağlık Bakanlığı'ndan ruhsat alması ve yalnızca eczanelerden satılması bence halk sağlığı için olmazsa olmazdır. Bugün piyasada maalesef eczane dışında çok miktarda sahte, miadı geçmiş ancak ambalajı yenilenmiş, doğru saklama koşullarında saklanmamış ürün satılmaktadır. Bu ürünlerin içeriklerine baktığımızda halk sağlığı için çok sıkıntılı sonuçlarla karşı karşıya kalmaktayız.

■ Yeni mezunlara ne öneriyorsunuz? Odanıza kayıtlı ya da bildirimde bulunan işsiz eczacı var mı?

Yeni mezun arkadaşlara ilk başta 'Eczane eczacılığı yapacağım ya da farklı bir alanda mı çalışmak istiyorum?' sorusunu kendilerine sormasını öneririm. Eğer eczane eczacılığı yapacaklar ise yardımcı eczacılık sürecini en iyi şekilde tamamlayıp tek başlarına bir eczaneyi idare edebilecek şekilde kendilerini yetiştirmelerini öneririm. Farklı bir alan düşünürsek ise ilgilerini o alana yönlendirip başarılı olmak için çalışmalarını öneririm. Özellikle ülkemizde ilaç sektöründeki

eczacı sayısını yetersiz buluyorum ve daha fazla sayıda meslektaşımın o alanda çalışmasını istiyorum. Genç meslektaşlarımıza o alana özellikle ağırlık vermelerini ve üniversite eğitimlerine ek olarak o alanda ihtiyaçlara yönelik kendilerini geliştirmelerini öneririm. Evet, odamıza kayıtlı ve şu anda işsiz meslektaşlarımız maalesef mevcut. Bu işsizlik tabii ki yalnızca bizim mesleğimizin değil, tüm ülkede ve mesleklerde yaşanan bir durum.

■ Bir de salgın ve aşı gündemi var bu konuda neler söylersiniz?

Maalesef Aralık 2019'da Çin'de başlayan ardından Mart 2020 gibi de ülkemizde tespit edilen salgınla tüm dünya bir savaş vermeye başladı. Ve bu savaş epey de zorlu bir hale geldi. Birçok vatandaşımızı ve yakınımızı bu salgın sürecinde kaybettik. Tıp dünyası bu virüse karşı ilaç araştırması yaparken bir yandan da bundan koruyucu aşı ile ilgili de çalışmalar yaptı. Farklı birçok firma aşı üretirken, iki Türk'ün başında olduğu bir firma, çok önemli bir aşığı üretmeyi başardı. Ülkemiz adına hem gurur verici bir durumdu hem de birçok ülke aşı sayısında sıkıntılar yaşarken bizler özellikle iki Türk'ün ürettiği aşı sayısında en az etkilenen ülkelerden olduk. Son dönemlerde paylaşılan çalışmalara da baktığımızda halkımızın mutlaka aşı olması gerektiğini söylemek lazım. Hatta eksik dozu olan var ise onların da mutlaka bu eksiklerini tamamlamalarını çok önemli olduğunu hatırlatırım. Bugün yoğun bakımlarda yatan hasta sayıları üzerinde yapılan araştırmalar da aşıların ne kadar etkili olduğunu net bir şekilde ifade ediyor. Yoğun bakımlarda yatan hastaların maalesef büyük çoğunluğu hiç aşı olmamış vatandaşlar. Aşının kıymetini bilmeli ve mutlaka herkes aşı olmalı.

